

«Βυζάντιο 330-1453»: Μία έκθεση-ύμνος στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία

Του Γιάννη Σοφιανού

Όταν τα ιδρύματα «Ιωάννη Φ. Κωστόπουλου», «Α. Γ. Λεβέντη» και «Σταύρος Νιάρχος», αποφάσισαν να ενώσουν τις δυνάμεις τους για την υποστήριξη μίας σημαντικής και σπάνιας έκθεση Τέχνης, το αποτέλεσμα αναμενόταν εναγωνίως. Οι προσδοκίες μάλιστα του φιλότεχνου κοινού πολλαπλασιάστηκαν, όταν έγινε γνωστό πως η έκθεση αυτή αφορά στην περίοδο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας της Βασιλικής Ακαδημίας Τεχνών του Λονδίνου με το Μουσείο Μπενάκη.

Ο τίτλος «Βυζάντιο 330-1453», λιτός, αλλά ενδεικτικός του πλούτου των εκθεμάτων που συγκεντρώθηκαν στην RAA, στην βρετανική πρωτεύουσα, προερχόμενα από μουσεία της Ελλάδος, εκκλησιαστικές συλλογές, όπως από το σκευοφυλάκιο του Αγίου Μάρκου της Βενετίας, από συλλογές της υπόλοιπης Ευρώπης, των ΗΠΑ, της Ρωσίας, της Ουκρανίας και της Αιγύπτου.

Τριακόσια πενήντα περίπου σπάνια καλλιτεχνήματα, από τα οποία κάποια μάλιστα δεν έχουν εκτεθεί ξανά στο ευρύ κοινό. Προϊόντα της πλούσιας καλλιτεχνικής δημιουργίας της περιόδου από την ίδρυση της Κωνσταντινουπόλεως από τον Μεγάλο Κωνσταντίνο, το 330 μ.Χ., έως την Αλωση της Πόλης, το 1453.

Γι αυτό και η έκθεση είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς αποτελεί μία από τις σπάνιες περιπτώσεις όπου παρουσιάζεται η καλλιτεχνική δημιουργία αυτής της ιστορικής περιόδου. Σύμφωνα με ειδικούς, δίνει μία διαφορετική εικόνα για το Βυζάντιο από αυτή που προέβλεπαν ανάλογες εκθέσεις στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης.

Αποτελεί μάλιστα, την πρώτη έκθεση αυτού του βεληνεκού που διοργανώνεται στο Λονδίνο τα τελευταία 50 χρόνια για την καλλιτεχνική δημιουργία στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία.

«Πρόκειται για μία από τις σημαντικότερες εκθέσεις που έχει φιλοξενήσει η RAA», διευκρίνισε στο «Περιοδικό» η κ. Τζένιφερ Φράνσις, επικεφαλής Τύπου και Μάρκετινγκ της RAA.

«Έχουμε κατά καιρούς φιλοξενήσει πολιτισμικές εκθέσεις με αναφορά σε όλο τον κόσμο και σε όλο το ιστορικό φάσμα. Ωστόσο, μία έκθεση αφιερωμένη στο Βυζάντιο είναι η πρώτη φορά που εκτίθεται στην Ακαδημία», πρόσθεσε, επισημαίνοντας ότι «έως τώρα η έκθεση 'Βυζάντιο 330-1453', παρουσιάζει πολύ μεγάλη επιτυχία», καθώς δεκάδες άνθρωποι, λάτριοι, αλλά και επισκέπτες του Λονδίνου, κάθε μέρα σπεύδουν να την επισκεφτούν.

«Ο ενθουσιασμός όλων όσων είχαν την ευκαιρία να θαυμάσουν από κοντά όλα αυτά τα σπάνια εκθέματα ήταν εμφανής» κατέληξε.

Και πώς να μην είναι όταν προχωρώντας στην οδό Πικαντίλι του Λονδίνου φτάνεις στο Μπάρλινγκτον Χάουζ, της RAA. Μπροστά

Αριστερά: Εικόνα με την Ουρανοδόμο Κλίμακα του αγίου Ιωάννη της Κλίμακος. Δεξιά: Το Θυματό του ναού. Αντικείμενο από ασήμι και χρυσό που αποδίδει σε μικρογραφία μια βυζαντινή εκκλησία και ανήκει στον Θησαυρό της Βασιλικής του Αγίου Μάρκου.

του η επιβλητική σιδερένια πύλη της εισόδου και από πίσω το αίθριο όπου δεσπόζει το σιντριβάνι. Κίνεσες σε περιτριγυρίζουν ως και την πόρτα του αριστοκρατικού κτιρίου της Ακαδημίας.

Ανεβαίνεις τις σκάλες ως τον πρώτο όροφο. Εκεί φιλοξενείται η έκθεση και μπορείς να νοικιάσεις οδηγό ηλεκτρονικής περιήγησης, ώστε να ακολουθήσεις την προσωπική σου σειρά ξενάγησης στις 9 θεματικές ακούγοντας χωριστά για το κάθε έκθεμα που έχεις μπροστά σου: 1. Οι απαρχές της Βυζαντινής τέχνης 2. Από τον Μεγάλο Κωνσταντίνο και τον Ιουστινιανό μέχρι το τέλος της Εικονομαχίας 3. Στο ιερό παλάτι 4. Στο σπίτι 5. Στο ναό, 6. Η τέχνη των εικόνων 7. Το Βυζάντιο και η Δύση, 8. Το Βυζάντιο και οι γείτονές του 9. Η Μονή της Αγίας Αικατερίνης στο Σινά.

Ο φωτισμός απαλός, δίνει την αίσθηση μυστικισμού στις αίθουσες, ο οποίος ενισχύεται από τα καλλιτεχνήματα που εκτίθενται. Από ένα τεράστιο πολυέλαιο ναού, του 10ου-11ου αιώνα, που κρέμεται από το ταβάνι, μέχρι τους πίνακες της Αγίας Σοφίας και της Κωνσταντινούπολης που δεσπόζουν στους τοίχους. Κοσμήματα άλλων εποχών, παιδικά ρούχα του 4ου αιώνα, κεντήματα, καμπάνες, εντυπωσιακά μωσαϊκά, εικόνες Αγίων, αλλά και οι θύρες της εκκλησίας του Σωτήρα στο Ατράνι της Ιταλίας, οι οποίες χρονολογούνται από το 1.100 μ.Χ.

Σύγχρονα αντικείμενα στο χώρο είναι μόνο οι λάμπες φωτισμού, τα γυάλινα περιβλήματα όπου διατηρούνται τα σπάνια καλλιτεχνήμα-

τα, τα όργανα που μετρούν την υγρασία, αλλά και οι σειсмоγράφοι που είναι τοποθετημένοι διακριτικά μέσα στην κεντρική αίθουσα.

Οι επιστημονικοί επιμελητές, ο καθηγητής στο Ινστιτούτο

Courtauld του Πανεπιστημίου του Λονδίνου Ρόμπιν Κόρμακ και η καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Μαρία Βασιλάκη, συνεργάστηκαν με τον Δρ. Αντριαν Λοκ, υπεύθυνο του Τμήματος οργανώ-

σης εκθέσεων της RAA για να αφηγηθούν το Βυζάντιο.

Η έκθεση καταλήγει σε μία φωτισμένη αίθουσα από όπου μπορεί

Συνέχεια στη σελίδα 22

ΕΣΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ

ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ ΑΞΙΕΣ

Χριστούγεννα (μέρος 1ο)

Για ποτέ πέρασε ένας χρόνος, ούτε που το καταλάβαμε. Και πάλι οι φανταχτερά φωτισμένοι δρόμοι, με την καθιερωμένη χριστουγεννιάτικη ακούραστη μουσική τους. Παράλογες εκπτώσεις, σε υποχρεώνουν, με δόξαν ελκυστικές τιμές, να αγοράσεις περισσότερο. Άνθρωποι αμίλητοι και βιαστικοί, τρέχουν από το ένα μαγαζί στο άλλο να βρουν αυτό που γυρεύουν. Φορτωμένοι με πακέτα με χρυσές κορδέλες, φτάνουν στα ζεστά τους σπίτια να ξεφορτώσουν τα ακριβά φορτία τους, στα πόδια του χριστουγεννιάτικου δέντρου. Δισεκατομμύρια κάρτες πετούν σε όλο τον κόσμο μεταφέροντας την ευχή των Χριστουγεννιών: «Καλά Χριστούγεννα και Ευτυχισμένος ο Καινούριος Χρόνος». Ταχυδρόμοι με υπερένταση και υπερκόπωση κάνουν υπερωρίες, για να προλάβουν τις διανομές μέχρι τα μεσάνυχτα της 24ης Δεκεμβρίου. Στα σπίτια οι νοικοκυρές με ψάνια, γλυκά και φαγητά, καλούν όλους τους συγγενείς να φάνε όλοι μαζί. Τα περοδρόμια γεμάτα επιβάτες που πετούν, για να περάσουν τις γιορτές ευτυχισμένα με συγγενείς και φίλους. Άληθεια πόσες φορές ξεχνάμε το Χριστό στη ζωή μας, ενώ λεγόμαστε χριστιανοί και ενώ γιορτάζουμε τη θαυμαστή Του γέννηση, ή τον εξλαστήριο θάνατό Του; Ξεχνάμε ότι για να γιορτάσουμε πραγματικά Χριστούγεννα πρέπει να κάνουμε ένα δώρο αγάπης στο Χριστό. Και δεν ζητάει άλλο δώρο από μας. Εκείνη που τη ζωή Του έδωσε για μας, από την ίδια μας την καρδιά. Ας χαρούμε κι εμείς γιατί ήρθε ο Χριστός. Ας ακούσουμε με αγαλλίαση τα γλυκά λόγια του αγγελικού ύμνου: «Διότι σήμερον εγεννήθη εις εσάς εν πόλει Δαβίδ σωτήρ, όστις είναι Χριστός Κύριος. Και τούτο θέλει είσθαι το σημειον εις εσάς, Θέλετε ευρεί βρέφος εσπαργανωμένον, κείμενον εν τη φάτνη». Λοιπόν, το χρόνο αυτό, ας κάνουμε κάτι διαφορετικό πριν το μεγάλο δέπνιο και το άνοιγμα των δώρων. Ας διαβάσει ο παππούς, ή ο πατέρας, το 2ο κεφάλαιο του Λουκά που εξιστορεί την αληθινή γέννηση του Χριστού. Αυτό είναι Χριστούγεννα.

Καλά Χριστούγεννα!

Αυτή είναι η σημερινή μας αξία. Αν θέλετε μία Καινή Διαθήκη, τηλεφωνήστε μας και θα σας στείλουμε δωρεάν.

Πέτρος Φιλακουρίδης

Τηλ. επικοινωνίας: (016) 960-2140

«Βυζάντιο 330-1453»: Μία έκθεση-ύμνος στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία

Συνέχεια από τη σελίδα 21

κανείς φεύγοντας, να πάρει λίγο από τον μυστηριακό αέρα του Βυζαντίου μαζί του. Αρκετά αντικείμενα, εμπνευσμένα από τα εκθέματα της «Βυζάντιο 330-1453» είναι προς πώληση. Τα προϊόντα αυτά έχουν κατασκευαστεί όλα στην Ελλάδα από καλλιτέχνες που έκαναν χρήση μόνο παραδοσιακών τεχνικών.

Εκεί μπορείτε να βρείτε και τον εκπληκτικός επιμέλειας κατάλογο της έκθεσης, στον οποίο περισσότεροι από 90 βυζαντινολόγοι, σε 13 κεφάλαια, με εισηγήσεις δίνουν το στίγμα της ιστορικής και της πολιτισμικής ανάπτυξης, περισσότερων από χίλια χρόνια βυζαντινής τέχνης. Αποκαλύπτουν τα επιτεύγμα-

τα της αυτοκρατορικής πόλης. Ανάμεσα σε αυτούς γράφουν οι: Μικέλε Μπάτσι, Νάνο Χατζιδάκης, Ρομπιν Κόρμακ, Αντονι Κάλτερ, Αντονι Ιστμοντ, Λιζ Τζέιμς, Χένρι Μαγκκούαιρ, Κίριλ Μάνγκο, Μαρία Μουντέλ Μάνγκο, Τόμας Φ. Μαθιους, Δήμητρα Παπανικολάου-Μπακιρτζή, Μαρία Βασιλάκη και Αιμιλία Γερούλάνου.

Αξιοσημείωτο είναι ότι το τμήμα εκπαιδευτικών προγραμμάτων της RAA έχει ετοιμάσει σειρά διαλέξεων και εκδηλώσεων για τους μαθητές των σχολείων αλλά και το κοινό. Παράλληλα, η Ένωση Βρετανών Βυζαντινολόγων προγραμμάτισε καθ' όλη τη διάρκεια της έκθεσης, μέχρι τις 22 Μαρτίου 2009, σειρά επιστημονικών συναντίσεων με τη μορφή ημερίδων και διμερίδων, καθώς

και τη διεξαγωγή του επίσιου επιστημονικού της Συμποσίου.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την έκθεση Βυζάντιο «330-1453» μπορείτε να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα: <http://www.royalacademy.org.uk/exhibitions/byzantium>.

Τα σημαντικότερα εκθέματα

Το περιοδικό «Τάιμ» έγραψε πρόσφατα, για την έκθεση: «Σε μια εποχή παγκόσμιας μεταβολής του συσχετισμού δυνάμεων είναι αδύνατο να επισκεφτείτε τη 'Βυζάντιο 330-1453' και να μην αναλογιστείτε πως μία αυτοκρατορία ακμάζει, αλλά και χάνεται ανά τους αιώνες, αφήνοντας τις μετέπειτα γενιές να ρίξουν μία ματιά στα απομεινάρια της. Θα έρθει μία εποχή, χωρίς αμφιβολία, που οι άνθρωποι θα κοιτούν με απορία τα τσιπ σιλικόνης ή τα εικονίδια της οθόνης. Οι προσπάθειες των Βυζαντινών να κρύψουν τη δική τους ευθραυστότητα, τελικά μας υπενθυμίζει να μην ξεχνάμε τη δική μας».

1. Η μορφή του Ιωνά

Ενα επεισόδιο από τη βιβλική ιστορία του Ιωνά αποτυπώνεται σε αυτό το παράδοχο μαρμάρινο γλυπτό, που έχει φιλοτεχνηθεί κάπου στη Νοτιοδυτική Μικρά Ασία, στο δεύτερο μισό του 3ου αιώνα. Ανήκει στις συλλογές του Μουσείου του Κλίβελαντ. Σύμφωνα με τον επιμελητή της έκθεσης Ρομπιν Κόρμακ, το έργο, που ανήκει σε ένα σύνολο 11 γλυπτών, προοριζόταν για τη διακόσμηση σπιτιού, κρήνης ή τάφου.

2. Το δισκοπότηρο της Αντιόχειας

Από τα δημοφιλέστερα αντικείμενα της έκθεσης είναι το δισκοπότηρο της Αντιόχειας, που έχει φιλοτεχνηθεί στο πρώτο μισό του 6ου αιώνα. Συνδέεται με τον μύθο του Αγίου Δισκοπότηρου. Αλλωστε έτσι παρουσιάστηκε στην Παγκόσμια Έκθεση του Σικάγου το 1933. Το αντικείμενο είχε εκτεθεί στην πρώτη μεγάλη έκθεση για τη βυζαντινή τέχνη, που είχε γίνει στο Παρίσι το 1931. Το δισκοπότηρο ανήκε σε αρχαιοπώλες, από τους οποίους το αγόρασε το Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης το 1950.

3. Ο «θησαυρός της Λάμπουσας»

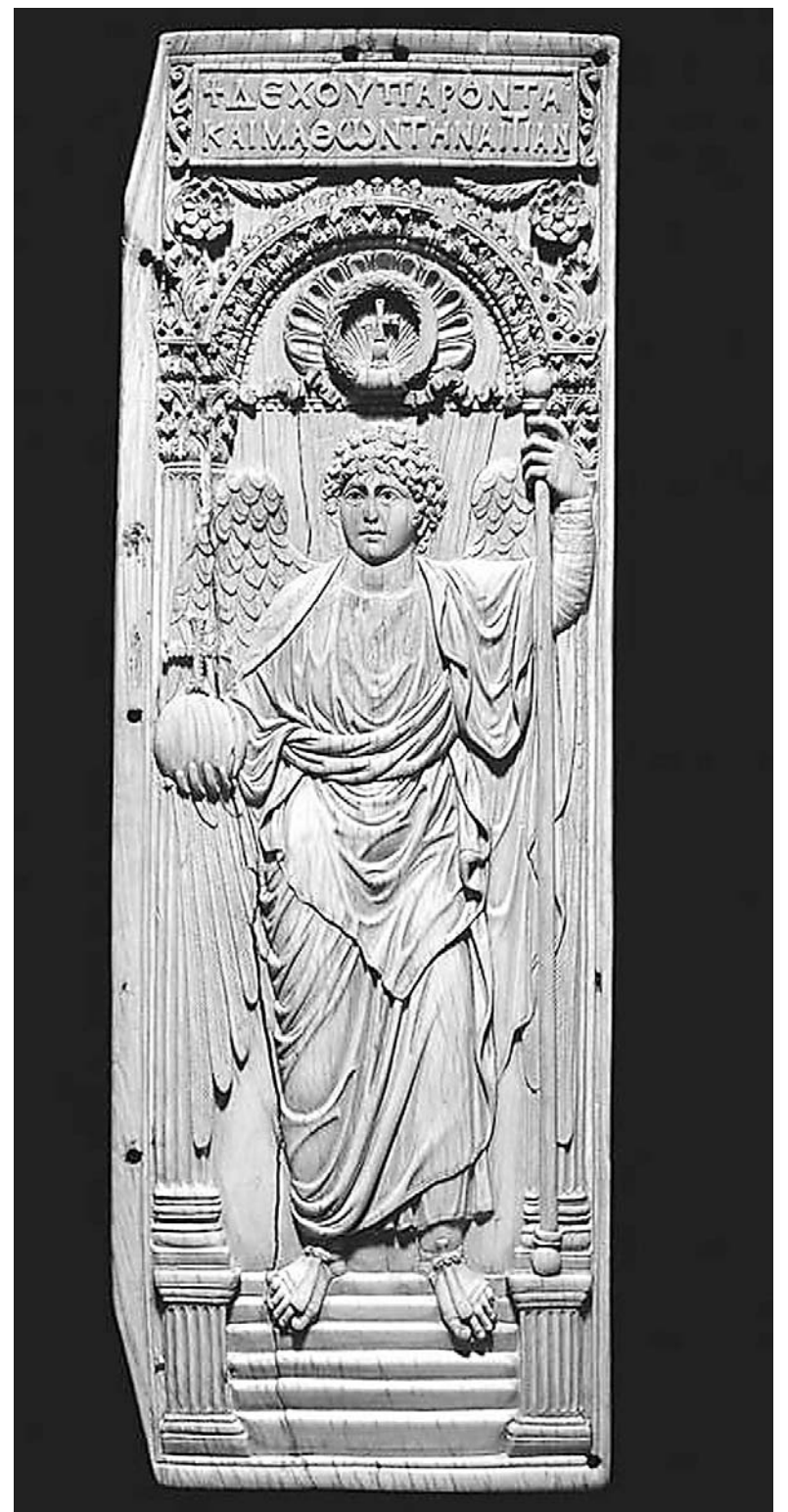
Οι επισκέπτες της έκθεσης έχουν την ευκαιρία να δουν συνωνυμμένο τον «θησαυρό της Λάμπουσας», ασπμμένα πιάτα που είχαν κατασκευαστεί σε εργαστήριο της Κωνσταντινούπολης, το πρώτο μισό του 7ου αιώνα. Ο θησαυρός αποτελείται από εννέα πιάτα, τρία από τα οποία βρίσκονται στο Μουσείο της Λευκωσίας και έξι στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης.

4. Ο ανάγλυφος αρχάγγελος

Η εικόνα του Μιχαήλ Αρχαγγέλου αποτελεί κυρίαρχο αντικείμενο της έκθεσης. Κυριαρχεί επίσης στο Λονδίνο, καθώς έχει αναπαράχθει πάνω σε ταξί και τηλεφωνικούς θαλάμους που διαφημίζουν την έκθεση της Βασιλικής Ακαδημίας Τεχνών.

5. Το χτένι του αυτοκράτορα

Μικροτεχνία σε ελεφαντοστό, που παρουσιάζεται στην αίθουσα που είναι αφιερωμένη στην τέχνη

Ανάγλυφο από ελεφαντόδοντο που απεικονίζει Αρχάγγελο.

του ιερού παλατιού. Στη μία πλευρά του αντικειμένου εικονίζεται η Παρθένος Μαρία να στρέφεται προς τον αυτοκράτορα, που ταυτίζεται με τον Λέοντα Στ', και να του τοποθετεί ένα πολύτιμο κόσμημα στο στέμμα.

6. Το θυμιατό του ναού

Μοναδικό αντικείμενο από ασήμι και χρυσό που αποδίδει σε μικρογραφία μια βυζαντινή εκκλησία και ανήκει στον Θησαυρό της Βασιλικής του Αγίου Μάρκου.

7. Η περιπέτεια των εικόνων

Από τη μία όψη του έργου (αυτή που βλέπουμε στη φωτογραφία) παρουσιάζεται η εικόνα της Ακρας Ταπεινώσης, ένα θέμα που αναπτύχθηκε στο Βυζάντιο κατά τον 12ο αιώνα και χαρακτήριζε το τελετουργικό της Μεγάλης Παρασκευ-

ής. Η εικόνα, με τη μοναδική τεχνική του μικροψηφιδωτού (ψηφίδες απειροελάχιστης διάστασης), φιλοτεχνήθηκε στην Κωνσταντινούπολη γύρω στο 1300. Στο πίσω μέρος της εικόνας υπάρχει η εικόνα της Αγίας Αικατερίνης.

8. Η θύρα στο Ατράνι

Ορειχάλκινη θύρα, μεγάλων διαστάσεων (3,3 x 1,8μ.), που κατασκευάστηκε σε εργαστήριο της Κωνσταντινούπολης στις αρχές του 11ου αιώνα. Η θύρα είναι εν χρήσει στον Ναό του Σωτήρος στο Ατράνι της Ιταλίας, μια μικρή πόλη κοντά στο Αμάλφι. Η θύρα διακοσμείται με τέσσερις εικόνες, του Χριστού, της Παναγίας, του Αγίου Πανταλέοντος και του Αγίου Σεβαστιανού, καθώς και από φυλλοειδείς σταυρούς.

Εικόνα σε μωσαϊκό που απεικονίζει τον Άγιο Στέφανο.

9. Η εικόνα του Χριστού με τους αγίους Σέργιο και Βάκχο

Η εικόνα προέρχεται από τη Μονή της Αγίας Αικατερίνης του Σινά. Απεικονίζει τους αγίους Σέργιο και Βάκχο, μαζί με τον Χριστό, και φιλοτεχνήθηκε τον 6ο ή τον 7ο αιώνα στην Κωνσταντινούπολη. Σήμερα βρίσκεται στο Μουσείο του Κιέβου.

Τα ιδρύματα «Ιωάννη Φ. Κωστόπουλου», «Α.Γ. Λεβέντη» και «Σταύρος Νιάρχος»

Περήφανοι για τη συμβολή τους στην πραγματοποίηση μίας τόσο σημαντικής έκθεσης, ήταν οι ιδρυτές των κοινωφελών ιδρυμάτων, τα οποία εξήρε προσωπικά και ο

σε εξέχοντα πεδία μελέτης και ανάδειξης αυτής της σημαντικής για την ιστορία και τον πολιτισμό της χώρας μας περιόδου.

Ενδεικτικά μνημονεύουμε τις σημαίνουσες εκθέσεις «The Road to Byzantium: Luxury Arts of Antiquity» στο Courtauld Institute of Art του Λονδίνου και «Faith and Power» στο Metropolitan Museum of Art της Νέας Υόρκης, καθώς και συνέδρια με σπουδαίο αντίκτυπο στη διεθνή επιστημονική κοινότητα, όπως «Η Τέταρτη Σταυροφορία και οι επιπτώσεις της» υπό την αιγίδα της Ακαδημίας Αθηνών.

Επίσης, ενισχύονται αξιόλογες

στήριξη που παρέχει στην λειτουργία Εδρών Βυζαντινών Σπουδών ξένων πανεπιστημίων, όπως του Κολεγίου Exeter του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης.

Το ίδρυμά μας διάκειται θετικά και καιρετίζει πάντοτε με ενθουσιασμό ανάλογες δράσεις, πολλώ δε μάλλον όταν αποτελούν καρπύ συνεργασίας σημαντικών φορέων, όπως, στην προκειμένη περίπτωση, το από κοινού εγχείρημα της RAA και του Μουσείου Μπενάκη.

Η έκθεση 'Βυζάντιο 330-1453', που γενναιόδωρα υποστηρίχθηκε από τρία ελληνικά κοινωφελή ιδρύματα, το ίδρυμα 'Α. Γ. Λεβέντη', το ίδρυμα 'Σταύρος Νιάρχος' και το ίδρυμά μας, αναδεικνύεται σε ένα από τα πιο σημαντικά πολιτιστικά γεγονότα του τρέχοντος έτους και αυτό επιβεβαιώνεται από την τεράστια, πέραν κάθε προσδοκίας, ανταπόκριση του κοινού, που επιβραβεύει με τον τρόπο αυτό το όραμα και το έργο όλων όσοι συνέβαλαν στην πραγματοποίησή της».

Ο πρόεδρος της Ελληνικής Συμβουλευτικής Επιτροπής του ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», Γεώργιος Αγουρίδης δήλωσε στο «Περιοδικό»:

«Είμαστε ιδιαίτερα υπερήφανοι που υποστηρίζουμε αυτήν την έκθεση, η οποία συγκεντρώνει περισσότερα από 300 έργα τέχνης, συμπεριλαμβανομένων σημαντικότερων αντικειμένων από το θησαυρό San Marco στη Βενετία και τη Μονή της Αγίας Αικατερίνης στην Αίγυπτο, καθώς και σπάνιων εκθεμάτων από συλλογές στην Ευρώπη, την Αμερική, τη Ρωσία και την Ουκρανία.

Η έκθεση είναι σπάνιας εμβέλειας καθώς καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, από τη θεμελίωσή της στην Κωνσταντινούπολη το 330 π. Χ. ως και την Αλωσή της το 1453 από τις Οθωμανικές δυνάμεις. Είμαστε βέβαιοι ότι θα καταφέρει να αποκαλύψει το αληθινό μήνυμα του μεγαλοπρεπούς αυτού πολιτισμού στο σύγχρονο θεατή και να υπογραμμίσει την εκτενή επιρροή του στην παγκόσμια Τέχνη.

Ο «θησαυρός της Λάμπουσας» αποτελείται από εννέα ασήμνια πιάτα.

πρωθυπουργός, Κώστας Καραμανλής, στην ομιλία του για τα εγκαίνια της «Βυζάντιο 330-1453», επισημαίνοντας ότι «τίποτα από όλα αυτά δεν θα είχε πραγματοποιηθεί χωρίς σημαντικότερες χορηγίες».

«Το ίδρυμα 'Ι. Φ. Κωστόπουλου', το ίδρυμα 'Α. Γ. Λεβέντη' και το ίδρυμα 'Σταύρος Νιάρχος' είναι προσλωμένα στην προσπάθεια προβολής και διατήρησης του ελληνικού πολιτισμού και της ελληνικής κληρονομιάς στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Υπερέβαλαν εαυτούς στην συγκεκριμένη περίπτωση και γι' αυτό επιθυμώ να τα ευχαριστήσω τόσο ο ίδιος προσωπικά, όσο και εξ ονόματος των επισκεπτών της έκθεσης για την ιδιαίτερα γενναιόδωρη υποστήριξή τους», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Από την πλευρά τους οι ιδρυτές του ιδρύματος «Ιωάννη Φ. Κωστοπούλου», επισήμαναν στο «Περιοδικό» ότι:

«Το ίδρυμα 'Ιωάννη Φ. Κωστοπούλου' στο πλαίσιο της καταστατικής αποστολής του για την εν γένει προβολή και διάδοση του ελληνικού πολιτισμού, επικροτεί και υποστηρίζει εμπράκτως καλλιτεχνικά γεγονότα μεγάλου ενδιαφέροντος. Ένα τέτοιο γεγονός είναι και η έκθεση 'Βυζάντιο 330-1453' στη RAA, που στοχεύει στην προβολή της βυζαντινής τέχνης και στην κατανόηση της σημαντικής επιρροής και συμβολής της στην παγκόσμια τέχνη. Η συμβολή του ιδρύματός μας στην επιτυχία αυτού του φιλόδοξου εγχειρήματος εναρμονίζεται με την μέχρι σήμερα σταθερή στήριξή του

προσπάθειες για τη συντήρηση και ανασύλωση βυζαντινών μνημείων, όπως της Αγίας Κυριακής Νάξου, και για τη διάσωση και τον εμπλουτισμό συλλογών βυζαντινών κειμηλίων, όπως του Μουσείου Μπενάκη. Ειδικής μνείας χρήζει η συνεισφορά του Ιδρύματος στην κατασκευή του Σκευοφυλακίου-Μουσείου της Ιεράς Μονής Αγίας Αικατερίνης του Ορους Σινά αλλά και η

ΑΣΟΣΙΕΤΕΝΤ ΠΡΕΣ

Από τα δημοφιλέστερα αντικείμενα της έκθεσης είναι το δισκοπότηρο της Αντιόχειας, που έχει φιλοτεχνηθεί στο πρώτο μισό του 6ου αιώνα.

Με την υποστήριξη της έκθεσης αυτής, το Ίδρυμά μας αποδεικνύει τη δέσμευσή του στη διατήρηση και την προαγωγή της ελληνικής ταυτότητας και κουλτούρας στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και τη στήριξη συνεργασιών μεταξύ επιφανών ιδρυμάτων, όπως στην περίπτωση αυτή μεταξύ του Μουσείου

Μπενάκη στην Αθήνα και του RAA στο Λονδίνο.

Ήταν επίσης μια πολύ καλή ευκαιρία για 3 μεγάλα ελληνικά φιλανθρωπικά Ίδρύματα να δουλέψουν μαζί με μεγάλο ενθουσιασμό. Είμαστε σίγουροι ότι αυτή θα είναι μία από πολλές περιπτώσεις συνεργασίας τα επόμενα χρόνια».

Μαθήματα Μουσικής Alpha School of Music
22-08 Crescent St., Astoria, NY
(718) 204-8757 • www.alphaschoolofmusic.com

- ✓ Μπουζούκι, πιάνο, βιολί, κιθάρα
- ✓ Εμπειροί δάσκαλοι και δασκάλα φωνητικής
- ✓ Όλες οι ηλικίες ✓ Λογικές τιμές

Μάθετε μουσική στα παιδιά σας
Κάντε τους ένα δώρο ζωής

Για περισσότερες πληροφορίες
Ζητήστε τον ΓΙΩΡΓΟ ΒΛΑΣΣΑ

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
Στα 4 μαθήματα το πρώτο μάθημα ΔΩΡΕΑΝ

Συνδρομές ..... Ταχυδρομείο

Subscriptions@ekirika.com

OSMORAMA TOURS, LTD
145-57 20th Avenue, Whitestone, NY 11357
(718) 747-6030 • FAX (718) 747-6033

ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ

ΑΓΛΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΑΠΟ **\$315*** +TAX

ΜΕ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ
ΜΕ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΠΤΗΣΕΙΣ

ΑΠΟ **\$460*** +TAX

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ - ΠΛΗΡΕΣΘΥΣΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΧΕΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ
ΥΠΟΒΛΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΣ
(ELECTRONIC FILING OF YOUR TAX RETURNS FOR FASTER REFUNDS)
*ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΦΟΡΟΙ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΜΑΚΗΣ ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ